

Op deze (ingekleurde) gravure van Gerrit van Giessen van 1729 is goed te zien hoe in de heersende mode van die tijd de tuin van kasteel De Binckhorst is aangelegd: een elegant, statig park, met in de centrale as een pronkpoort aan de Trekvlies, waar de officiële entree was, en een theekeupel als onderdeel van de ommuring (beeld Haags Gemeentearchief)

DE ZIEL VAN DE BINCKHORST

Al fietsend op de Binckhorstlaan moet je zoeken om het te vinden en met de auto rijd je er gegarandeerd aan voorbij: kasteel De Binckhorst. Het enige kasteel dat Den Haag rijk is. Auteur en lid van onze Vereniging Miep Smitsloo-de Graaff geeft het gebouw weer de aandacht die het verdient en presenteerde op 6 juni het prachtig uitgegeven boek *De ziel van De Binckhorst*.

Gebouwd aan het begin van de 14^e eeuw kent het kasteel een rijke geschiedenis. Miep Smitsloo bij de presentatie: "Ooit stond het hier in alle eenzaamheid. Het maakte de Hoekse en Kabeljauwse twisten en het Beleg en Ontzet van Leiden mee. Het werd in zeven eeuwen tijd verschillende keren

belegerd en verwoest, maar wist telkens te herrijzen. En nu is het de naamgever van 'het nieuwe Den Haag', een gebied dat volop in ontwikkeling is. Het kende tal van gebruikers, van ridders, kasteelheren, kunstenaars, tot vluchtelingen, van soldaten tot weeskinderen."

Hofdicht

In 1613 schrijft Philibert van Borselen een hofdicht over De Binckhorst (het eerste in zijn soort in Nederland) voor vriend en kasteel eigenaar Jacob Snouckaert: 'Den Binckhorst ofte Lof des Gelucksalighen ende Gherustmoedighen Landlevens.' Het hofdicht beschrijft de uitgebreide tuinen met populieren, moerbeibomen en (15.000) elzen, het eikenbos, bloemperken

en de uitgebreide kruidentuin. Een visrijke vijver ontbreekt niet. Een gemoedelijk zelfvoorzienend leven van een kasteelheer.

Belegeringen, afbraak en opbouw wisselden elkaar eeuwenlang af en aan het eind van de 19e eeuw wordt het een café; een 'Uitspanning voor melk, bier en limonade'. Kunstschilders van de Haagse School huren er kamers en het wordt na verloop van tijd een oud huis 'dat moeizaam en verlaten zijn dagen voortsleept'. Leo Foppe heeft het later in zijn roman *Het geheim van de Binckhorst* over een oud verveloos gebouw, bewoond door volksstammen aan zwervers. Het contrast met het hofdicht kan niet groter zijn.

Het aardige is dat Smitsloo niet heeft gekozen voor een strikt chronologische beschrijving, maar het kasteel en het kasteellevens steeds vanuit een andere hoek belicht: de veranderingen, eigenaren, buitenplaatsen, galgenvelden, familiewapens, Tweede Wereldoorlog, weesjongens en de schilderijen waarop het gebouw voorkomt. Dat werkt verfrissend.

De Ziel van De Binckhorst bevat meer dan 200, vaak verrassende, afbeeldingen. De talloze verhalen waaronder dat over de Stier van Potter, waar het kasteel op voorkomt, zullen de lezers verrassen. Lang niet elke lezer zal trouwens weten dat in 1651 Van Goyen zijn beroemde 'Gezicht op Den Haag vanuit het zuidoosten' hoogstwaarschijnlijk schilderde vanuit de toren van het kasteel. Het boek eindigt met de ontwikkelingen die het gebied anno 2023 kenmerken.

Piet Vernimmen

De ziel van De Binckhorst – Ontwikkeling kasteel De Binckhorst en het gelijknamige gebied van de 14^e tot de 21^e eeuw, Miep Smitsloo-de Graaff. Sleutelstad Uitgevers, 2023, 284 blz., € 29,95. ISBN 978-90-8115-802-2. Verkrijgbaar via dezielvandebinckhorst.nl

Voorblad van het allereerste hofdicht dat aan kasteel De Binckhorst is gewijd. Het titelblad met baby, zandloper en doodshoofd verwijst naar de vergankelijkheid van het leven (beeld Stichting Haags Industrieel Erfgoed)

Er verschijnen tot onze vreugde veel 'Haagse' publicaties. De besprekingen daarvan kunnen wij wegens de beschikbare ruimte in *Ons Den Haag* helaas niet allemaal plaatsen. Maar op onze website www.vriendenvandenhaag.nl vindt u de rubriek 'Boeken'. Daar plaatsen wij aanvullende boekbesprekingen, zoals ditmaal *Duinwijk, 90 jaar woonhotel*, Han Vastert en Rolf de Jong. Uitgeverij De Nieuwe Haagsche, 2022, 128 blz., € 22,50. ISBN 978 94 6010 111 3.

Oproep voor assistentie

De Vrienden timmeren de laatste tijd veel aan de weg. Dat zien we niet alleen in de toekenning van de Stadspenning van Den Haag, maar ook in de aanmeldingen van nieuwe leden. Wij willen op deze weg voortgaan, zichtbaarder worden voor de Hagenaars en zo leden werven. Dat kan bijvoorbeeld door bij een Haags evenement aanwezig te zijn met een kraam en/of een lezing van onze voorzitter hiermee te combineren. Ook andere invalshoeken zijn welkom. Wij hebben hiervoor al een aantal activiteiten in de planning staan, maar voor het vervullen van de personele bezetting zoeken we nog ondersteuning. Het zou mooi zijn als de leden die destijds met zoveel enthousiasme onze wenskaarten hielpen verkopen, bereid zouden zijn weer hand-en-spandiensten te verlenen. Maar nieuwe aanmeldingen verwelkomen we net zo graag. Wij doen het met elkaar, je wordt niet alleen op pad gestuurd. Heel graag ontvang ik uw reacties op: veronicavanberkel@gmail.com